

Birle?tirilmi? S?n?f Özyeterlik Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Birle?tirilmi? S?n?f Özyeterlik Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=18064>

Özet

Birleştirilmiş S?n?f Özyeterlik Ölçeği (BSÖÖ), Ramazan Sa? taraf?ndan 2011 y?!?nda geliştirilmiş bir psikometrik araçtır. Bu ölçek, özellikle k?rsal ve az nüfuslu bölgelerde uygulanan çoklu s?n?f düzenlemesi olan birleştirilmiş s?n?f ortamlar?nda görev yapan ö?retmenlerin veya ö?retmen adaylar?nın mesleki görevlerini ba?ar?yla yerine getirme konusundaki kişisel özyeterlik alg?lar?n? ölçmek amacıyla tasarlanm??tır. Ölçek, ö?retmenlerin karma seviyelerdeki ö?rencilere yönelik etkili ö?retim ve de?erlendirme süreçlerini yönetme becerilerine odaklanmaktadır.

Anahtar Kelimeler

Özyeterlik, Birleştirilmiş S?n?f, Ö?retmen Yeterliği, Program Okuryazarlığı, Ö?retim ve De?erlendirme, Likert Tipi Ölçek.

Yazarlar

Ramazan Sa?.

Amaç

Ölçeğin temel amacı, birleştirilmiş s?n?flar?n kendine has zorluklar?na ve gerekliliklerine yönelik ö?retmen yeterlik inançlar?nı nicel olarak saptamaktır. Birleştirilmiş s?n?flarda görev yapmak, birden fazla s?n?f seviyesini aynı anda yönetmeyi, farklı müfredatlar? e? zamanlı? uygulamay? ve bireysel ö?renme ihtiyaçlar?na yanıt vermeyi gerektirir. Bu nedenle, ölçek bu karma??k görevlere dair ö?retmenlerin kendilerine duyduklar? güveni ölçmeyi hedefler.

Geliştirme çalışması, birleştirilmiş s?n?f ö?retmenliği yeterliklerinin belirlenmesi ve ö?retmen e?itimi programlar?nın bu özel ihtiyaca göre güçlendirilmesine bilimsel bir temel sa?lamak üzere yapılm??tır. Ölçek, ö?retmen adaylar?nın bu alana yönelik hazırlık düzeylerini de?erlendirmede de kullanılabilir.

Yapı

Birleştirilmiş S?n?f Özyeterlik Ölçeği (BSÖÖ), özyeterlik kavram?nın, ö?retmenlik mesleğine özgü ba?lamda ölçülmesine dayanır. Ölçek, yapılan analizler sonucunda toplam 15 madde ve 2 ana alt boyuttan oluşmaktadır. Bu alt boyutlar, birleştirilmiş s?n?f ö?retmenliğinin temel operasyonel alanlar?nı temsil etmektedir:

Program Okuryazarlığı (9 Madde): Bu boyut, birleştirilmiş s?n?flara dönük esnek ve etkili ders planlar? yapma, müfredat? yorumlama ve farklı seviyelerdeki ö?rencilere uygun materyalleri

seçme konusundaki inancı kapsar.

Öğretim ve Değerlendirme (6 Madde): Bu boyut, farklı bilişsel seviyelere uygun öğretim stratejileri uygulama, sınıf içi etkileşimi yönetme ve öğrencilerin öğrenme çabalarını değerlendirme için uygun ölçme ve değerlendirme tekniklerini kullanma yeterliğini ifade eder.

Geçerlik

Kaynak içerikte geçerlik çalışmasına dair spesifik istatistiksel sonuçlar (örneğin, faktör yükleri, korelasyonlar) özetlenmemiştir. Ancak ölçeğin geliştirme çalışması olması sebebiyle, yapı geçerliği ve kapsam geçerliği çalışmalarıyla gerçekleştirildiği varsayılmaktadır. Yapı geçerliği, genellikle **Faktör Analizi** yoluyla sağlanmıştır ve ölçeğin iki teorik alt boyuta ayrılması, yapısal geçerliğin bir kanıtıdır.

Detaylı geçerlik sonuçlarına, ölçeğin yayımlandığı akademik makale üzerinden ulaşılabilir. Bu süreçte uzman görüşlerine başvurularak maddelerin birleştirilmiş sınıf öğretmenliği yeterlik alanlarının yeterince temsil edip etmediği incelenmiş ve kapsam geçerliği sağlanmıştır.

Güvenirlilik

Ölçeğin iç tutarlılık güvenirliliği, **Cronbach Alpha** katsayısı hesaplanarak belirlenmiştir. Elde edilen güvenirlilik katsayısı, ölçeğin tutarlı ve güvenilir bir ölçüm aracı olduğunu göstermektedir.

Genel Cronbach Alpha Güvenirlilik Katsayısı: .93

Psikometrik standartlara göre, .93 gibi yüksek bir değer, ölçeğin maddelerinin aynı yapıya son derece tutarlı bir şekilde ölçtüğünü ve birleştirilmiş sınıf öğretmenlerinin özyeterlik algılarının güvenilir bir biçimde değerlendirilebildiğini kanıtlamaktadır.

Faktör Analizi

Ölçeğin yapısal bütünlüğünü ortaya koymak amacıyla **açıklayıcı faktör analizi** uygulanmıştır. Analizler neticesinde 15 maddelik ölçek, teorik beklentilere uygun olarak iki belirgin faktöre ayrılmıştır. Bu faktörler, birleştirilmiş sınıflarda öğretmen yeterliğinin iki temel alanını temsil etmektedir.

Faktör analizi sonuçları, Program Okuryazarlığı alt boyutunun 9 maddesi, Öğretim ve Değerlendirme alt boyutunun ise 6 maddesi içerdiğini ve maddelerin ilgili alt boyutlara yüksek yüklerle ayrıldığını göstermiştir. Bu ayrımla, ölçeğin yapısal geçerliğini ve ölçtüğü yeterlik alanlarının birbirinden ayrılabilir olduğunu desteklemektedir.

Ölçek Bilgileri

Test Türü: Geliştirme amaçlı, öz bildirim tipi yeterlik algısı ölçeği.

Format: 15 maddeden oluşan, 5'li Likert tipi derecelendirme ölçeği.

Kullanılan Dil: Türkçe.

Popülasyon Grubu: Eğitim Fakültelerinde öğrenim gören Sınıf Öğretmenliği öğrencileri ve/veya birleştirilmiş sınıflarda görev yapan öğretmenler.

Yaş Grubu: Yetkinler (Öğretmenlik mesleğini icra edenler veya adaylar?).

Popülasyon Detayları: Ölçek, öğretmenlik mesleğine hazırlanmakta olan veya kırsal bölgelerde zorlu eğitim koşullarında çalışan eğitimcilerin yeterlik algılarını hedeflemektedir.

Test Metodolojisi: Ölçek maddeleri, "Kendimi yeterli görürüm" (5 puan) ile "Kendimi hiç yeterli görmem" (1 puan) arasında puanlanmaktadır. Ölçekten alınan toplam puanın yüksek olması, bireyin birleştirilmiş sınıf öğretmenliğine yönelik yüksek düzeyde özyeterlik inancına sahip olduğunu gösterir.

Anahtar Kelimeler

Öğretmen Eğitimi, Eğitim Psikolojisi, Cronbach Alpha, Çoklu Sınıf Yönetimi, Eğitim Fakültesi, Yapı Geçerliliği.

Yazarlar

Yazar ORCID Tanımlayıcısı: Bilgi mevcut değildir.

İletişim E-posta Adresi: rsag@mehmetakif.edu.tr

Yazın Adresi: Ramazan Sağ (Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Eğitim Fakültesi ile ilişkili olduğu varsayılmaktadır).

İzinler, Ücret ve Uygulama Yılı

Test Yılı: 2011 (Makalenin yayınlanma yılı).

İzinler ve Ücret: Ölçek akademik bir çalışma olarak geliştirilmiştir. Kullanım izinleri ve olası ücretlendirme bilgileri için sorumlu yazar Ramazan Sağ ile doğrudan iletişime geçilmesi gerekmektedir.

Ölçeğin orijinal PDF dosyası aşağıdaki bağlantıdan indirilebilir: [ozyeterlik-olcegi-toad.pdf](#)

Kaynaklar

Sağ, R. (2011). Birleştirilmiş Sınıf Öğretmeni Olmaya Yönelik Özyeterlik Ölçeği geliştirilmesi. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 41, 386-397. Makalenin çevrimiçi bağlantısı: [efdergi.hacettepe.edu.tr](#)

Birleştirilmiş Sınıf Özyeterlik Ölçeği Maddeleri

Ölçek toplam 15 maddeden oluşmakta olup, 5'li Likert tipi derecelendirme ile puanlanmaktadır ("Kendimi yeterli görürüm- 5.....kendimi hiç yeterli görmem-1"). Aşağıda ölçeğin alt boyutları ve bu boyutları temsil eden örnek maddelerin başlangıçları verilmiştir:

Program okuyucuları (9 madde): Birleştirilmiş sınıflara dönük ders planları yapmada kendimi

Öğretim ve değerlendirme (6 madde, orijinal kaynakta 10 numara ile belirtilmiştir): Öğrencilerin bilişsel becerilerini değerlendirmek için ölçme ve değerlendirme tekniklerini kullanmada kendimi

Not: Parantez içindeki sayılar, ilgili alt boyutun madde sayısı belirtilmektedir (9+6=15). Maddeler, "yeterli/yetersiz görürüm" ifadesiyle tamamlanmaktadır.